

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Asuntopoliittisen ohjelman ja Rakennesuunnitelman työsuunnitelmat

Masto 22.1.2020

Maston vuoden 2020 valmistelun ohjelmointi

Asuntopoliittinen ohjelma

Rakennesuunnitelman tilannekuva

- sisällöt
- erilliset ja yhteiset työpajat
- käsittelyt
- hankinnan vaiheet

Asuntopoliittinen ohjelma

Sisällöt ja työvaiheet

1. Selvitykset

1.-8.2020

Väestösuunnite

Eriytymiskehityksen seuranta

Asunnottomuus

Asuntotarvelaskelma

Asuntotuotanto (MAL-seuranta)

Tilannekuva asuinalueiden monipuolisuudesta

2. Asumisen tilannekuva

9.2020

Tiivis kuvaus selvitysvaiheessa tunnistetuista ilmiöistä sekä analyysi niiden vaikutuksista seudulla.

Tilannekuvassa tuodaan esiin sanalliset ja tarvittaessa kartalla vahvistetut johtopäätökset ja suositukset jatkotyölle.

3. Asuntopolitiikan (ja Rasun valmistelun) periaatteet ja tavoitteet

10.-12.2020

1. Asuntopolitiikan (ja Rasun) teemat
(seudun työryhmien kehittämispäivä)

2. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet (KJK ja SH)

3. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet (KJK ja SH)

3. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet, viimeistely
(kunnanhallitukset)

4. Asuntopolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden jalkauttaminen seudulla, kunnissa

1.-3.2021

1. Kohtuuhintaisen asumisen osuus asuntotuotantotavoitteesta.

2. Muut Rasuun tai MAL-sopimukseen tulevat teemat.

Maston ja tarvittaessa muiden seututyöryhmien työpajat

Aspol

Konsultin osuus tehtävästä työstä

1. Selvitykset

1.-8.2020

Väestösuunnite

Eriytymiskehityksen seuranta

Asunnottomuus

Asuntotarvelaskelma

Asuntotuotanto (MAL-seuranta)

Tilannekuva asuinalueiden monipuolisuudesta

2. Asumisen tilannekuva

9.2020

Tiivis kuvaus selvitysvaiheessa tunnistetuista ilmiöistä sekä analyysi niiden vaikutuksista seudulla.

Tilannekuvassa tuodaan esiin sanalliset ja tarvittaessa kartalla vahvistetut johtopäätökset ja suositukset jatkotyölle.

3. Asuntopolitiikan (ja Rasun valmistelun) periaatteet ja tavoitteet

10.-12.2020

1. Asuntopolitiikan (ja Rasun) teemat (seudun työryhmien kehittämispäivä)

2. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet (KJK ja SH)

3. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet (KJK ja SH)

3. Asuntopolitiikan periaatteet ja tavoitteet, viimeistely (kunnanhallitukset)

4. Asuntopolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden jalkauttaminen seudulla, kunnissa

1.-3.2021

1. Kohtuuhintaisen asumisen osuus asuntotuotantotavoitteesta.

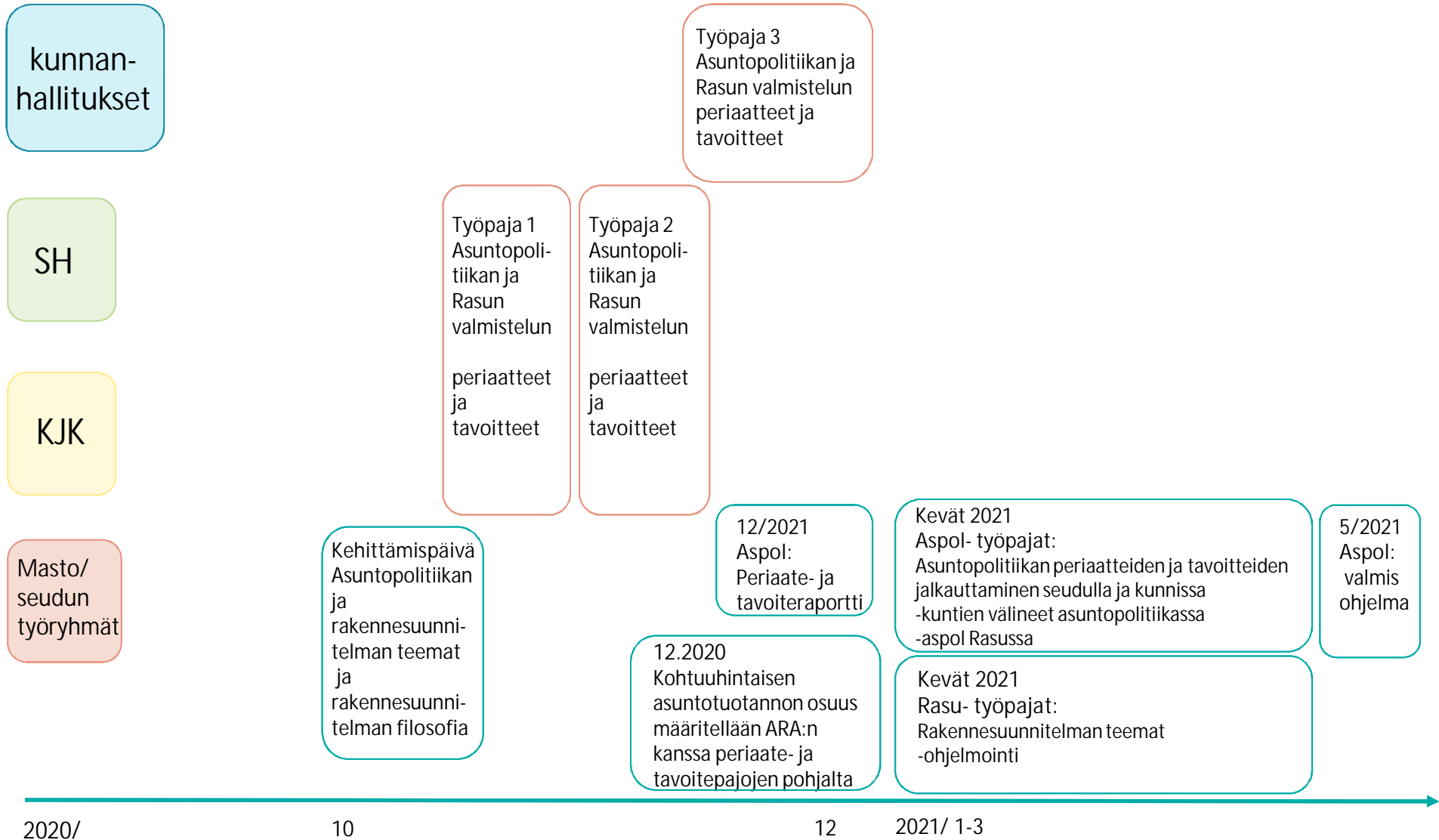
2. Muut Rasuun tai MAL-sopimukseen tulevat teemat.

Maston ja tarvittaessa muiden seututyöryhmien työpajat

Asuntopoliittinen ohjelma työpajavaihe käsittelyt

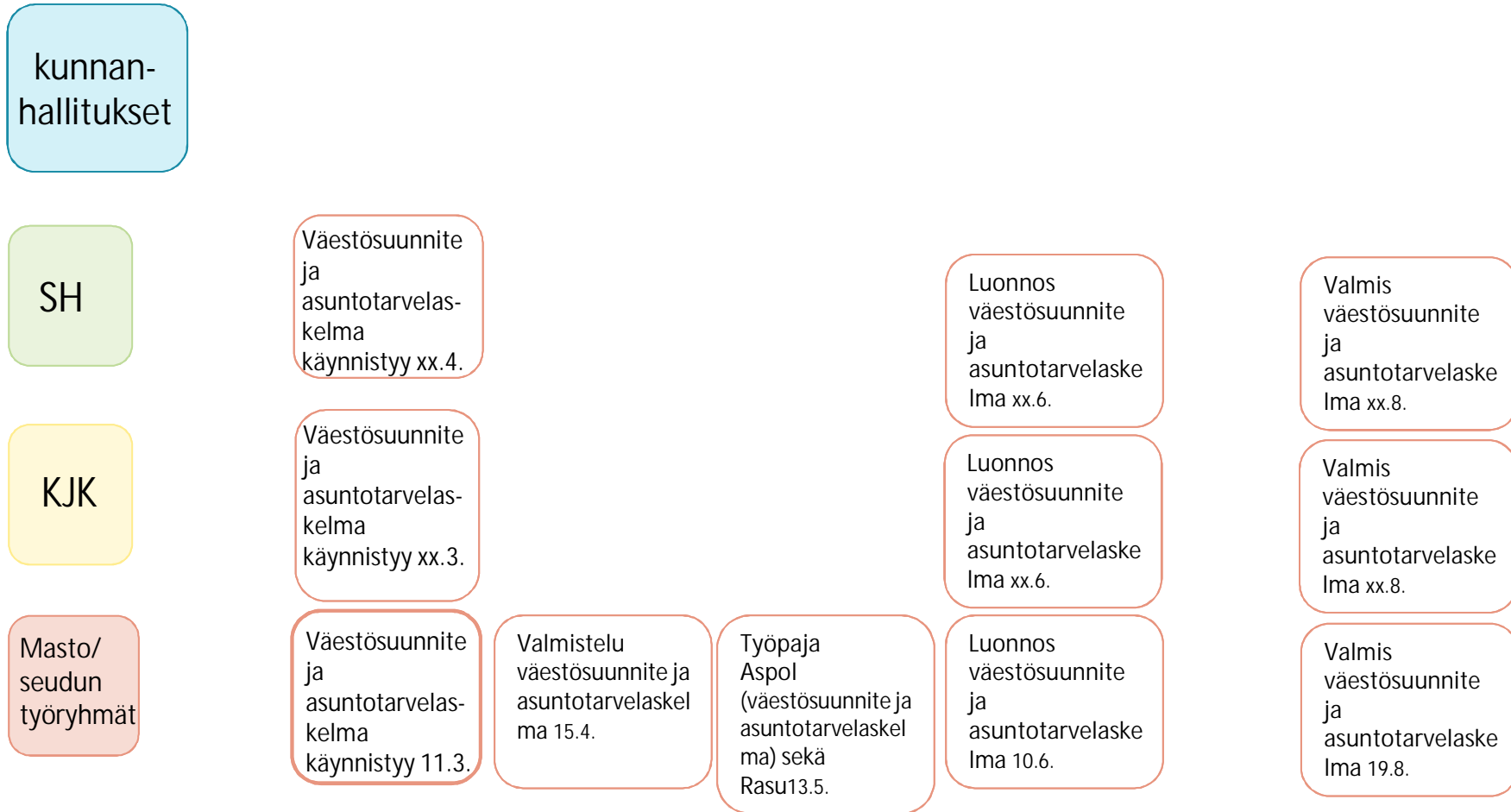
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Aspol

VÄESTÖSUUNNITE JA ASUNTOTARVELASKELMA

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

2020/

3

6

9

Asuntopoliittisen ohjelman selvitykset ja osaohjelmat, sisällönkuvaus

2020

Väestöä käsittelevät selvitykset

- Väestösuunnite vuoteen 2040 saakka
- Asuinalueiden eriytymiskehityksen seuranta
- Asunnottomuus (Hypan kanssa)

Rakentamista käsittelevät selvitykset

- Asuntotarvelaskelma
- Asuntotuotanto (2010-) 2019, MAL-seuranta
- Asuinalueiden monipuolisuuden tarkastelu
- Kohtuuhintaisen asumisen osuus ja tavoite

Väestösuunnite tarkemmin

Tavoite

Seudullinen väestösuunnite toimii kaikkien hyväksymänä "peilinä", johon kunnat voivat verrata omia kasvustrategioitaan. Tärkeää on selkeästi tuoda esiin kasvun taustalla olevat muuttajat.

Tausta

- seudun edellinen väestösuunnite hyväksytty vuonna 2010
- Maakunnan väestösuunnite valmistunut 2017, kunnilla on omansa
- kuntien omat kasvutavoitteet ylittävät 2,5 kertaisesti seudun suunnitelman

Tehtävä

- Muodostaa kuva seudullisesti realistisesta kasvusta lyhyellä (2020-2031) ja pitkällä (-2040) aikajänteellä.
- Kuvata keskeiset kasvuun vaikuttavat tekijät molemmilla aikajänteillä.
- Kuvata tekijät, joita kehittämällä kasvutavoitetta voidaan nostaa.

Aineisto

- kuntien kasvutavoitteet
- kuntien tonttivarannot ja luovutusohjelmat vuoteen 2023 tai 2027 saakka
- seudun kasvuennuste

Väestöä käsittelevät selvitykset

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Asuinalueiden eriytymiskehityksen seuranta

Tavoite

Luoda kuvaus seudun taajamasta väestön tulotasot ja sosiaalinen tilanne huomioivalla tavalla.

Tärkeää on löytää seudun mittakaavassa ja tasolla tarkoituksenmukainen tapa esittää asuinalueiden väliset erot väestön ominaispiirteet huomioivalla tavalla.

Tausta

Tampereen kaupungin kehittämä pilotti MAL3-sopimuksen aikana. Pilotilla on vaikutettu mm. asuinalueiden täydennyskaavoitukseen.

Tehtävät

Hankkeen myötä syntyy yleistajuinen ja seututasoinen raportti.

Aineisto

Tilastokeskuksen ruututietokanta (väestöaineisto), lapsiperheet ja muutot sekä rakennuskanta

Ohjaus

Hankkeelle on nimetty tieteellinen ohjausryhmä. Käytännön ohjaamisesta vastaavat Masto ja Hypa.

Asunnottomuus

Tavoite

Asunnottomuuden tilanteen kartoitus, asianomaisten tahojen tunnistaminen sekä tarvittavien toimenpiteiden kuvaus.

Tausta

MAL4-sopimuksessa edellytetään toimenpideohjelma asunnottomuuden puolittamiseen.

Tehtävät

Luodaan asunnottomuuden tilannekuva sekä toimenpideohjelma.

Työ toteutetaan Hypan kanssa yhdessä toimenpiteiden kartoitus tulosten tultua.

Aineisto

- Tilannekuva 11/2019 saadaan ARA:sta helmikuun 2020 alussa.

Asuntotarvelaskelma

Tavoite

- Laaditaan seudullisesti hyväksyttävän väestöennusteen pohjalta.
- Seudun mittakaavassa merkityksestä on asuntotarvelaskelman tarkastelu rakenteen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisesti esim. yhdyskuntarakenteen vyöhykkeillä.

Tausta

- Edellinen asuntotarvelaskelma hyväksyttiin vuonna 2010.
- Seudun kasvu on kuluneena vuosikymmenenä poikennut täysin tuolloin arvioidusta kasvusta.

Tehtävä

Kevään 2020 aikana laadittavat väestöskenaarioiden ja muun materiaalin pohjalta:

- arviot asuntokuntien keskikoon kehityksestä sekä asumisväljyydestä
- pohditaan, tehdäänkö arviot yhdyskuntarakenteen vyöhykkeittäin
- arvio varaumasta
- arvio poistumasta

Aineisto

- sovitaan konsultin kanssa

Asuinalueiden monipuolisuuden tarkastelu tarkemmin

- Talotyyppien monipuolisuus
- Hallintamuotojen monipuolisuus
- Huoneistotyyppien monipuolisuus

Tarkastelutapa määrittää työn kuluessa. Tavoitteena on tuoda esiin asuinalueiden väliset erot edellä kuvatuissa teemoissa.

Kohtuuhintainen asuminen

- Linjataan syksyn periaate- ja tavoitetyöpajoissa
- Tausta: vuoden 2020 kuluessa kerätty tieto
- ARA:n kanssa käytävät neuvottelut 8.2020 alkaen pohjustavat tavoitteenasettelua
- Maston rooli neuvotteluissa?

Asuntopoliittinen ohjelma
Muut asiat

Yhteistyö- ja sidosryhmät

- ARA: Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus seudulla
-> keskustelut käynnistetään selvitysten tulosten hahmottuessa
- Rakentajat (seudun tonttipäivässä)
- Muut seututyöryhmät (kehittämispäivä)
- Kuntien ylin johto ja päättäjät (3 työpajaa syksyllä 2020)
- Tiedeyhteisö (Asuinalueiden eriytymiskehityksen tieteellinen ohry)
- Muut seudut:?
- Asukkaat:?

Muuta:

- Tuki Raitiotien jatkot 2030- poikkileikkaustarkasteluun väestösuunnitteen kautta

Ohjausryhmä ?

- tarjousten pisteyttäminen ja konsultin valinta
- konsultin ohjaaminen
- ARA:n kanssa käytävien neuvottelujen valmistelu

Rakennesuunnitelman tilannekuva

Rakennesuunnitelman tilannekuvan työvaiheet

1. Taustatietojen kokoaminen

3.- 4.2020

Rakennesuunnitelman toteuttamisohjelmat ja maakuntakaavan ratkaisu

Kuntien yleiskaavat ja investointiohjelmat

MAL4-suunnittelu ja vaikutusten arviointimateriaali

2. Tilannekuvan valmistelu

5.-6. 2020

Työpaja 1.
Rakennesuunnitelman ajantasaisuus muuttuvassa maailmassa sekä kuntien taloudelliset edellytykset kasvuille. Työpajan tuloksena kunnat muodostavat tilannekuvan seutuyhteistyön ja -suunnittelun ulkoisista raameista ja liikkumavarasta näissä puitteissa.

Työpaja 2.
Kriittisten polkujen tunnistaminen. Työpajassa avataan seudun kasvutekijät ja pilkotaan ne osiin edellisessä vaiheessa tunnistettujen raamien puitteissa. Pajan tarkoitus on hahmottaa ja nimetä kasvun kannalta kriittiset polut: Mitä päätöksiä ja investointeja on tehtävä, jotta tavoiteltuun kasvuun päästään. Pajassa myös arvioidaan valtion investointeja seudulle tulevien vuosien osalta sekä näiden merkitystä seudun kasvun moottoreina.

3. Rakennesuunnitelman tilannekuva -raportti

8.2020

Tiivis kuvaus selvitysvaiheessa tunnistetuista ilmiöistä sekä analyysin niiden vaikutuksista seudulla.

Tilannekuvassa tuodaan esiin sanalliset ja tarvittaessa kartalla vahvistetut johtopäätökset ja suositukset jatkotyölle.

4. Rakennesuunnitelman teemat ja filosofia

10.2020

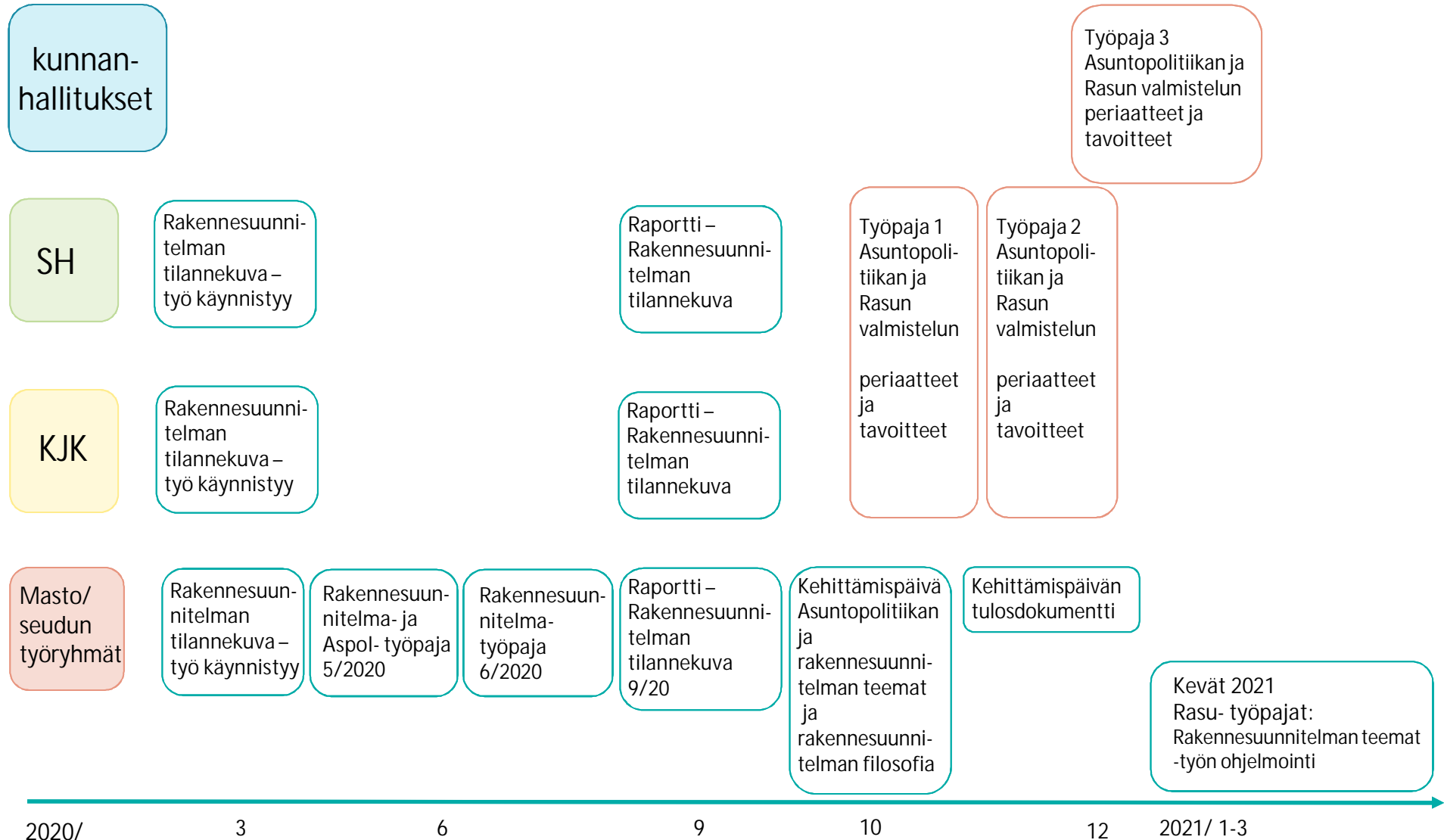
Asuntopolitiikan ja Rasun teemat

-rakennesuunnitelman filosofia

Seudun työryhmien kehittämispäivä

Tulosraportin kokoaminen.

Työpajat, tulosten käsittelyt

Asuntopoliittisen ohjelman ja
Rakennesuunnitelman tilannekuvan
valmistelun keskinäinen kytkeminen

2020

Asuntopoliittisen ohjelman ja Rakennesuunnitelman kytkeytyminen

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Aspol

3.2020
Väestösuunnite ja
Asuntotarve-laskelma

Työ käynnistyy.

Lähtökohtien toteaminen.

Tavoitteista ja työvaiheista
sopiminen Maston kanssa.

4.2020
Väestösuunnite ja
Asuntotarve-laskelma

Keskusteleva
välikäsitteily

8.2020
Väestösuunnite ja
Asuntotarvelaskelma
valmistuu

8.2020
Asuinalueiden
monipuolisuuden
tarkastelu valmistuu

8.2020
Kohtuuhintaisen
asumisen tavoite,
keskustelu
käynnistyy ARA:n
kanssa

9.2020
Hyvinvointi-indeksi
valmistuu
tukea tarvitsevat
alueet, kartta

10.2020
Asumisen laaja tilannekuva,
yhteenvedo asumisen selvityksistä
selostus ja analyysikartta

Rasu

4.2020
Asuntorakentaminen
2019, MAL-seuranta

5.2020
Aspol- ja Rasu
työpaja:
Seutuyhteistyön raamit.
Paljonko kunnilla on
varaa kasvaa?
--yleiskaavat ja
toteuttamisohjelmat
- kuntien investintiohjelmat
- yhdenmukaisuus
suhteessa maakuntakaavan
-MAL4- sopimuksen tavoitteet
- yleinen toimintaympäristön
muutos
- Aspol: Väestösuunnitteen ja
asuntotarvelaskelman
viimeistelyä

6.2020
Rasu- työpaja:
Kasvun kriittisten
polkujen tunnistaminen
kuntien omien ja valtion
investointien takana oleva
kasvu (nimetään kriittiset
investoinnit)
-- Aspol: Luonnos,
Väestösuunnitteen ja
asuntotarvelaskelma

9.2020
Yhteenvedo Rasu-
selvityksistä ja
työpajoista
selostus ja
analyysikartta

10.2020
Liikenteen tilannekuva
Kooste LJ:n 2020 töistä,
tietopohjasta ja
toimintaympäristöstä,
M+A -teemojen
reflektointi

10.2020
Aspol- ja Rasu-
seudun
työryhmien
kehittämisspäivä
-yhteiskokous
rakennesuunni-
telman filosofia
Asuntopoliittikan
periaatepajojen
teemat

11. ja 12.2020
Aspol- ja Rasu-
tavoite- ja
periaatetyöpajat
kartalle vietyinä,
KJK ja SH
Teemat esim.

1.Veto- ja
pitovoima
-
-
2.Yhteisvastuulli-
suus
- kohtuuhintainen
asuminen: % ja
aluekohtaiset
osuudet
-

12.2020
Kunnanhallitus-
ten työpaja
-yhteenvedo ja
lopullinen linja
Asuntopoliittikan
ja
Rakennesuunni-
telman teemat,
tavoitteet ja
periaatteet
Rakennesuunni-
telman
työskentelyä
ohjaavat
tavoitteet

2020/

3

6

9

12

Kilpailutuksen aikataulu

Kilpailutukset, aikataulu

- Toimeksiantojen valmistelu etenee alla olevan aikataulun mukaisesti:
- 22.1. Masto, 24.1. KJK - tarjouspyyntöjen hyväksyminen
- 24.1. -17.2. Hilma. Asuntopoliittisen ohjelman konsulttitoimeksiannon kilpailutus
- 21.2. Asuntopoliittisen ohjelman konsultin valinta Maston nimeämä pienryhmä
- 24.2. päätös, toimeksiannon käynnistyminen
- Rakennesuunnitelman konsultin hankinta ilman kilpailutusta?

Konsultille toimitettava lähtöaineisto

1. Asuntopoliittinen ohjelma

- Tampereen kaupunkiseudun Seutustrategia
- Tampereen kaupunkiseudun Rakennesuunnitelma 2040
- Pirkanmaan maakuntakaava
- Tampereen kaupunkiseudun asumisen tilannekuva, kevät 2019
- Tampereen kaupunkiseudun asuntopoliittinen ohjelma 2030
- Tampereen kaupunkiseudun MAL-sopimus (1,2 ja 3) seurannat

- Konsultin käytössä ovat esimerkiksi seuraavat tiedot:

Maankäytön tiedot

Seudullinen tonttivarantoaineisto (A ja C tontit) -> tontinluovutussuunnitelmat

Vireillä olevat asemakaavat

– kerrosalatiedot + kaavarajaukset paikkatietona

Yleiskaavojen varanto ja investointiohjelmat

Maakuntakaavan mitoitus

Rakennesuunnitelman mitoitus

Väestöennusteet- ja tavoitteet

Tilastokeskuksen väestöennuste 2019-2040 Tampereen seudun kunnista kunnittain

[Kuntien strategiset kasvutavoitteet ja väestösuunnitteet](#)

Taustatiedot:

[Kuntien tontinluovutusohjelmat 2020-23](#)

2. Rakennesuunnitelman tilannekuva

Edellisten lisäksi

- Kuntien yleiskaavat ja näiden investointiohjelmat

Työskentelyn taustalle

Asuntopoliittisen ohjelman ja Rasun taustalle

Aspol

jatkuva
MAL-seuranta

2019
Asumisen
tilannekuva

Masto 1.-
3./2020
Tontinluovutus-
ja
investointiohjel-
mat

Rasu

Rajaton seutu

2018-2020
Ratikan jatko-
selvitys

Keskustabarometri

Seudun
viherrakenteen
yleissuunnitelma

MAL4-
suunnitelma,
vaikutusten
arviointi

Hymy-hanke

LJ:ssä, Hypassa, Infrassa
valmisteltavat ja
valmistellut hankkeet

2018/

2019/